

U S T A W A
z dnia 1991 r.
o systemie oświaty

Kierując się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowym Pakcie Praw Obywatelskich i Politycznych oraz Międzynarodowej Konwencji o Prawach Dziecka — stanowi się co następuje.

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa. Nauczanie i wychowanie — respektując chrześcijański system wartości — za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełnienia obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.
2. System oświaty zapewnia w szczególności:
  - 1) realizację prawa każdego obywatela Rzeczypospolitej Polskiej do kształcenia się oraz prawa dzieci i młodzieży do wychowania i opieki, odpowiednich do wieku i osiągniętego rozwoju,
  - 2) wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny,
  - 3) możliwość zakładania i prowadzenia szkół i placówek przez różne podmioty,
  - 4) dostosowanie treści, metod i organizacji nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów, a także możliwość korzystania z opieki psychologicznej i specjalnych form pracy dydaktycznej,
  - 5) możliwość pobierania nauki we wszystkich typach szkół przez dzieci i młodzież niepełnosprawną oraz niedostosowaną społecznie, zgodnie z indywidualnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi oraz predyspozycjami,

- 6) opiekę nad uczniami szczególnie uzdolnionymi poprzez umożliwianie realizowania indywidualnych programów nauczania oraz ukończenia szkoły każdego typu w skróconym czasie,
- 7) upowszechnianie dostępu do szkół średnich, których ukończenie umożliwia dalsze kształcenie w szkołach wyższych,
- 8) możliwość uzupełniania przez osoby dorosłe wykształcenia ogólnego, zdobywania lub zmiany kwalifikacji zawodowych i specjalistycznych,
- 9) zmniejszanie różnic w warunkach kształcenia, wychowania i opieki między poszczególnymi regionami kraju, a zwłaszcza ośrodkami wielkomiejskimi i wiejskimi.
- 10) utrzymywanie prozdrowotnych warunków życia i pracy ucznia i nauczyciela w szkole i placówce.
- 11) upowszechnianie wiedzy ekologicznej wśród dzieci i młodzieży oraz kształtowanie właściwych postaw wobec problemów ochrony środowiska.

Art. 2.

System oświaty obejmuje:

- 1) przedszkola, w tym specjalne,
- 2) szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, z wyjątkiem szkół wyższych, w tym specjalne i artystyczne,
- 3) placówki oświatowo—wychowawcze umożliwiające kształtowanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, uzupełnianie wiedzy i zdobywanie umiejętności oraz korzystanie z różnych form wypoczynku, w tym wypoczynku organizowanego w różnych formach wyjazdowych (kolonie, obozy) oraz w miejscu zamieszkania,
- 4) poradnie wychowawczo—zawodowe, psychologiczno—pedagogiczne oraz inne poradnie specjalistyczne udzielające dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom specjalistycznej pomocy psychologiczno—pedagogicznej, a także pomocy uczniom w wyborze kierunku kształcenia i zawodu,
- 5) placówki opiekuńczo—wychowawcze i resocjalizacyjne zapewniające nauczanie, wychowanie i opiekę dzieciom i młodzieży uczącej się, pozabawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej,
- 6) rodziny zastępcze,
- 7) ośrodki adopcyjno—opiekuńcze inicjujące i wspomagające zastępcze formy wychowania rodzinnego,
- 8) Ochotnicze Hufce Pracy,
- 9) zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli.
- 10) biblioteki pedagogiczne.

Art. 3.

1. Ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:

- 1) szkole — należy przez to rozumieć także przedszkole,
  - 2) szkole artystycznej — należy przez to rozumieć także szkołę bibliotekarską i animatorów kultury,
  - 3) placówce — należy przez to rozumieć jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt.3—5, 7 i 10.
  - 4) placówce publicznej — należy przez to rozumieć placówkę prowadzoną przez ministra, inne organy administracji rządowej, gminę i związek komunalny,
  - 5) organie prowadzącym szkołę — należy przez to rozumieć ministra, inne organy administracji rządowej, gminę oraz związek komunalny, inne osoby prawne i fizyczne,
  - 6) ministrze — należy przez to rozumieć także kierownika centralnego organu administracji państwowej,
  - 7) innych organach administracji rządowej — należy przez to rozumieć wojewodę oraz terenowy organ rządowej administracji specjalnej,
  - 8) kuratorze oświaty — należy przez to rozumieć terenowy organ rządowej administracji specjalnej do spraw oświaty,
  - 9) nauczycielu — należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego szkoły, placówki oraz zakładu kształcenia i doskonalenia nauczycieli,
  - 10) rodzicach — należy przez to rozumieć także prawnych opiekunów dziecka,
  - 11) uczniach — należy przez to rozumieć także słuchaczy i wychowanków,
  - 12) utrzymaniu szkoły lub placówki — należy przez to rozumieć zapewnienie lokalowych i materialnych warunków do realizacji programów nauczania i innych zadań statutowych.
2. Organem wyższego stopnia w rozumieniu kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do decyzji wydawanych przez dyrektora szkoły publicznej jest kurator oświaty, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.

Art. 4.

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, a także szanowania godności osobistej ucznia.

Art. 5.

1. Szkoła i placówka może być szkołą i placówką publiczną albo niepubliczną.

2. Szkoła i placówka, z zastrzeżeniem ust. 4, może być zakładana, prowadzona i utrzymywana przez:
  - 1) ministra lub inny organ administracji rządowej,
  - 2) gminę lub związek komunalny,
  - 3) inne osoby prawne,
  - 4) osobę fizyczną.
3. Minister, inny organ administracji rządowej, gmina oraz związek komunalny mogą zakładać i prowadzić jedynie szkoły i placówki publiczne.
4. Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, podmioty uprawnione do zakładania i prowadzenia ośrodków adopcyjno—opiekuńczych oraz zasady działania tych ośrodków.
5. Zakładanie, prowadzenie i utrzymywanie przedszkoli i szkół podstawowych publicznych, z wyjątkiem przedszkoli i szkół specjalnych, należy do obowiązkowych zadań własnych gminy, z zastrzeżeniem art. 104 i 105.
6. Zakładanie, prowadzenie i utrzymywanie publicznych szkół ponadpodstawowych, zakładów kształcenia i placówek doskonalenia nauczycieli, przedszkoli specjalnych, szkół specjalnych oraz placówek publicznych należy do obowiązków państwa.
7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę zapewnia jej utrzymanie oraz kadrowe i organizacyjne warunki do pełnej realizacji programów nauczania lub innych zadań statutowych, a także odpowiada za jej działalność.

Art. 6.

Przedszkolem publicznym jest przedszkole, które:

- 1) prowadzi bezpłatne nauczanie i wychowanie w zakresie co najmniej minimum programowego wychowania przedszkolnego,
- 2) przeprowadza rekrutację dzieci w oparciu o zasadę powszechnej dostępności,
- 3) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach.

Art. 7.

1. Szkołą publiczną jest szkoła, która:

- 1) zapewnia bezpłatne nauczanie w zakresie ramowych planów nauczania,
- 2) przeprowadza rekrutację uczniów w oparciu o zasadę powszechnej dostępności,
- 3) zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach,

- 4) realizuje ustalone dla danego typu szkoły:
    - a) minimum programowe przedmiotów obowiązkowych,
    - b) ramowy plan nauczania,
  - 5) realizuje ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
2. Szkoły publiczne umożliwiają uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych.
  3. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienie szkoły publicznej wymienione w ust. 2, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit.a i pkt 5.

Art. 8.

Szkoła podstawowa może być tylko szkołą publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej.

Art. 9.

1. Szkoły ponadpodstawowe publiczne i niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych dzielą się na:
  - 1) szkoły zasadnicze, dające wykształcenie ogólne i zasadnicze zawodowe oraz możliwość dalszego kształcenia się w szkole średniej,
  - 2) szkoły średnie ogólnokształcące, dające wykształcenie średnie ogólne z możliwością uzyskania świadectwa dojrzałości (licea ogólnokształcące),
  - 3) szkoły średnie zawodowe:
    - a) dające wykształcenie średnie ogólne z możliwością uzyskania świadectwa dojrzałości oraz wykształcenie zasadnicze zawodowe (licea zawodowe),
    - b) dające wykształcenie średnie ogólne i zawodowe z możliwością uzyskania świadectwa dojrzałości (technika, licea i szkoły równorzędne),
    - c) dające możliwość uzupełnienia wykształcenia ogólnokształcącego o wykształcenie zasadnicze zawodowe lub o średnie zawodowe (szkoły policealne),
  - 4) szkoły pomaturalne.
2. Minister Edukacji Narodowej może określać, w drodze rozporządzenia, inne typy szkół niż wymienione w ust.1 pkt 1—4 oraz ustalać zasady ich działania.

3. Minister Kultury i Sztuki określa, w drodze rozporządzenia, typy szkół artystycznych publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych oraz ustala zasady ich działania.
4. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określi zasady tworzenia sieci publicznych szkół ponadpodstawowych.

Art. 10.

1. Świadectwo ukończenia szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej można również uzyskać na podstawie egzaminów eksternistycznych.
2. Minister Edukacji Narodowej, a w stosunku do szkół artystycznych i szkół medycznych odpowiednio ministrowie Kultury i Sztuki oraz Zdrowia i Opieki Społecznej określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przeprowadzania egzaminów eksternistycznych oraz zasady odpłatności za ich przeprowadzanie.

Art. 11.

1. Świadectwa i dyplomy państwowe wydawane przez uprawnione do tego szkoły są dokumentami urzędowymi.
2. Minister Edukacji Narodowej określa w drodze rozporządzenia:
  - 1) zasady wydawania oraz wzory świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposób dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasady legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą,
  - 2) zasady odpłatności za wykonywanie czynności wymienionych w pkt. 1.

Art. 12.

1. Uznając prawo rodziców do religijnego wychowania dzieci, szkoły publiczne podstawowe organizują naukę religii na życzenie rodziców, szkoły publiczne ponadpodstawowe — na życzenie bądź rodziców, bądź samych uczniów; po osiągnięciu pełnoletności o pobieraniu nauki religii decydują uczniowie.
2. Minister Edukacji Narodowej, w porozumieniu z władzami Kościoła Katolickiego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych określa, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania przez szkoły zadań, o których mowa w ust. 1.

Art. 13.

1. Szkoła publiczna umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, a w szczególności naukę języka

2. Na wniosek rodziców, nauka, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona:
  - 1) w osobnych grupach, oddziałach lub szkołach,
  - 2) w grupach, oddziałach lub szkołach — z dodatkową nauką języka oraz własnej historii i kultury,
  - 3) w międzyszkolnych zespołach nauczania.
3. Minister Edukacji Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, warunki i sposób wykonywania przez szkoły zadań, o których mowa w ust. 1 i 2, w szczególności minimalną liczbę uczniów, dla których organizuje się poszczególne formy nauczania wymienione w ust. 2.
4. W pracy dydaktyczno—wychowawczej szkoły publiczne zapewniają podtrzymywanie kultury i tradycji regionalnej.

Rozdział 2

Wychowanie przedszkolne i obowiązek szkolny

Art. 14.

1. Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3—6 lat.
2. Przedszkole realizuje minimum programowe wychowania przedszkolnego określone przez Ministra Edukacji Narodowej.
3. Dziecko w wieku 6 lat ma prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego (rok zerowy).
4. Realizacja uprawnienia określonego w ust. 3, jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy. Odmowa zrealizowania tego uprawnienia następuje w drodze decyzji.

Art. 15.

1. Podstawę kształcenia w systemie oświaty stanowi ośmioklasowa szkoła podstawowa.
2. Nauka w zakresie szkoły podstawowej jest obowiązkowa.
3. Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym kończy 7 lat oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do końca roku szkolnego, w tym roku kalendarzowym, w którym kończy 17 lat.
4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może ustanowić w danym województwie lub jego części obowiązek kształcenia ogólnego albo zawodowego dla młodzieży w wieku do 18 lat, która nie kontynuuje nauki po ukończeniu szkoły podstawowej albo jej nie ukończyła oraz określić zasady wykonywania tego obowiązku i jego kontrolowania.

Art. 16.

1. Na wniosek rodziców, naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które przed dniem 1 września kończy 6 lat jeżeli wykazuje psychofizyczną dojrzałość do podjęcia nauki szkolnej.
2. Decyzję o wcześniejszym przyjęciu dziecka do szkoły podstawowej podejmuje dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii poradni wychowawczo—zawodowej lub psychologiczno—pedagogicznej.
3. W przypadkach uzasadnionych ważnymi przyczynami, rozpoczęcie spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego może być odroczone, nie dłużej jednak niż o jeden rok.
4. Decyzję w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego podejmuje dyrektor szkoły publicznej, w której obwodzie dziecko mieszka, po zasięgnięciu opinii poradni wychowawczo—zawodowej lub psychologiczno—pedagogicznej.
5. Obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkoły podstawowej publicznej albo niepublicznej posiadającej uprawnienia szkoły publicznej.
6. Dyrektor szkoły niepublicznej wymienionej w ust. 5 jest zobowiązany powiadomić o przyjęciu dziecka, dyrektora szkoły publicznej, w której obwodzie dziecko mieszka oraz informować o spełnianiu przez dziecko obowiązku szkolnego.
7. Za spełnianie obowiązku szkolnego uznaje się również uczęszczanie dzieci i młodzieży do szkół specjalnych.
8. Na wniosek rodziców dziecka, dyrektor szkoły może zezwolić na spełnianie obowiązku szkolnego poza szkołą. Dziecko spełniające obowiązek w tej formie może otrzymać świadectwo ukończenia szkoły podstawowej na podstawie egzaminu klasyfikacyjnego przeprowadzanego przez szkołę, której dyrektor udzielił zezwolenia na taką formę spełniania obowiązku szkolnego.
9. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kurator oświaty może zwolnić od spełniania obowiązku szkolnego dziecko, które ukończyło 15 lat.

Art. 17.

1. Sieć szkół podstawowych publicznych powinna być zorganizowana w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem ust. 2.
2. Droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:
  - 1) 3 km w przypadku uczniów klas I — IV,
  - 2) 4 km w przypadku uczniów klas V — VIII.
3. Jeżeli droga dziecka do szkoły przekracza odległości, o których mowa w ust. 2 i nie ma możliwości korzystania z komunikacji publicznej, obowiązkiem gminy jest zapewnienie dzieciom bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu.

Art. 18.

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,
- 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 8,
- 3) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć szkolnych.

Art. 19.

1. Dyrektor szkoły podstawowej publicznej sprawuje kontrolę spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkujące w obwodzie tej szkoły, a w szczególności:
  - 1) kontroluje wykonywanie obowiązków, o których mowa w art. 18 pkt 1 i 2, a także współdziała z rodzicami w realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 18 pkt 3,
  - 2) prowadzi ewidencję spełniania obowiązku szkolnego.
2. Organ gminy prowadzący ewidencję ludności, jest obowiązany w ramach zadań własnych, przysyłać właściwym dyrektorom szkół informacje o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci w wieku od 3 do 15 lat.

Art. 20.

Niespełnianie obowiązku szkolnego podlega egzekucji w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 3

Zarządzanie szkołami i placówkami publicznymi

Art. 21.

1. Minister Edukacji Narodowej koordynuje i realizuje politykę oświatową państwa, nadzoruje działalność kuratorów oświaty oraz współdziała z innymi organami i jednostkami organizacyjnymi w sprawach funkcjonowania systemu oświaty.
2. Minister Edukacji Narodowej, oprócz wykonywania kompetencji nadzorczych wymienionych w ust. 1 uchyla zarządzenia kuratora oświaty niezgodne z ustawami oraz aktami wydanymi w celu ich wykonania.
3. Minister Edukacji Narodowej określi szczegółowy tryb kontroli zarządzeń kuratora oświaty.

Art. 22.

1. Minister Edukacji Narodowej określa w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki przyjmowania uczniów do szkół i placówek oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych,
- 2) warunki i tryb przyjmowania do szkół i placówek osób nie będących obywatelami polskimi oraz zasady odpłatności tych osób za naukę i opiekę w szkołach i placówkach,
- 3) zasady organizowania kształcenia dzieci obywateli polskich czasowo przebywających za granicą oraz wspomagania nauczania historii, geografii i języka polskiego wśród Polonii,
- 4) zakres świadczeń przysługujących nauczycielom polskim skierowanym do pracy za granicą w celach, o których mowa w pkt 3.
- 5) w porozumieniu z Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, ogólne przepisy bezpieczeństwa i higieny obowiązujące w szkołach i placówkach.

2. Minister Edukacji Narodowej ponadto ustala:

- 1) ramowe plany nauczania,
- 2) minimum programowe wychowania przedszkolnego oraz minimum programowe przedmiotów obowiązkowych,
- 3) zestaw dopuszczonych do użytku szkolnego programów i podręczników szkolnych oraz zalecanych środków dydaktycznych,
- 4) zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania egzaminów,
- 5) sposób prowadzenia przez szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania,
- 6) zasady i warunki prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez szkoły i placówki,
- 7) organizację roku szkolnego,
- 8) organizację konkursów i olimpiad przedmiotowych,
- 9) zasady organizowania opieki nad uczniami niepełnosprawnymi oraz ich kształcenia w ogólnodostępnych i integracyjnych szkołach i placówkach oraz organizację kształcenia specjalnego,
- 10) zasady udzielania uczniom pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Art. 23.

1. W zakresie kształcenia zawodowego, Minister Edukacji Narodowej wykonuje swoje zadania przy udziale właściwych ministrów, którzy uczestniczą w ustalaniu ramowych planów nauczania i minimum programowych specjalistycznych przedmiotów zawodowych, zestawu dopuszczonych do użytku szkolnego programów i podręczników szkolnych oraz innych środków dydakty-

cznych, w zakresie zawodów podstawowych dla reprezentowanych przez nich branż.

2. Właściwi ministrowie, o których mowa w ust. 1, w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej mogą dokonywać oceny efektywności kształcenia w poszczególnych zawodach i specjalnościach.
3. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zasady i zakres współdziałania ministrów, o których mowa w ust. 1.

Art. 24.

Minister Edukacji Narodowej na wniosek ministrów, o których mowa w art. 23 ust. 1 i art. 25 ust.1. określa, w drodze rozporządzenia, klasyfikację zawodów i specjalności szkolnictwa zawodowego.

Art. 25.

1. Szkoły i placówki publiczne:

- 1) artystyczne — zakłada i prowadzi Minister Kultury i Sztuki,
- 2) rolnicze i gospodarki żywnościowej — zakłada i prowadzi Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
- 3) medyczne — zakłada i prowadzi Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień innych ministrów, organów administracji rządowej, gmin, związków komunalnych oraz osób prawnych i fizycznych do zakładania i prowadzenia szkół, o których mowa w ust. 1.

3. Ministrowie, o których mowa w ust. 1, w celu realizacji zadań związanych z prowadzeniem szkół i placówek mogą powoływać, w drodze rozporządzenia, jednostki organizacyjne obsługi szkół, określając zakres i zasady ich działania.

Art. 26.

1. Minister Kultury i Sztuki w odniesieniu do szkół i placówek artystycznych wydaje przepisy określone w art.22 ust.1 pkt 1 i 2, ust. 2 pkt 1—4, 6—8 oraz w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej, przepisy określone w art.22 ust. 2 pkt 5.

2. Ministrowie Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, w odniesieniu odpowiednio do szkół i placówek rolniczych i gospodarki żywnościowej oraz medycznych wydają przepisy określone w art.9 ust.2, art.22 ust.1, pkt 1 i 2, ust. 2, pkt 1—3 i 6—8 w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej.

Art. 27.

Przepisy art. 26 nie naruszają uprawnień Ministra Edukacji Narodowej w zakresie ustalania ramowych planów nauczania i minimów programowych przedmiotów ogólnokształcących.

Art. 28.

Przepisy art. 25 i art. 26 nie naruszają uprawnień Ministra Obrony Narodowej do zakładania, prowadzenia i nadzorowania szkół na podstawie przepisów o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Art. 29.

Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, inne szkoły i placówki, które są obowiązani prowadzić i nadzorować właściwi ministrowie lub podporządkowane im organy i jednostki organizacyjne oraz określić ich obowiązki i uprawnienia.

Art. 30.

1. Kuratora oświaty powołuje i odwołuje Minister Edukacji Narodowej po zasięgnięciu opinii wojewody,
2. Kandydata na stanowisko kuratora oświaty wyłania się w drodze konkursu ogłaszanego przez Ministra Edukacji Narodowej spośród nauczycieli lub nauczycieli akademickich posiadających co najmniej 7—letni staż pracy w swoim zawodzie. W skład komisji konkursowej wchodzi trzech przedstawicieli Ministra Edukacji Narodowej oraz po jednym przedstawicielu:
  - 1) wojewódzkiej rady oświatowej,
  - 2) sejmiku samorządowego,
  - 3) wojewody,
  - 4) wojewódzkich struktur związków zawodowych zrzeszających nauczycieli.
3. Regulamin konkursu i tryb pracy komisji określa Minister Edukacji Narodowej.
4. Wicekuratorów oświaty powołuje i odwołuje Minister Edukacji Narodowej na wniosek kuratora oświaty.

Art. 31.

Kurator oświaty kieruje realizacją polityki oświatowej państwa na terenie województwa, a w szczególności:

- 1) wydaje akty prawne w formie zarządzeń,
- 2) prowadzi podporządkowane mu szkoły i placówki,
- 3) wydaje zezwolenie, w drodze decyzji, na założenie szkoły publicznej przez osobę prawną lub fizyczną,
- 4) opiniuje w porozumieniu z wojewódzką radą oświatową lokalizację publicznych szkół podstawowych, z uwzględnieniem zasad określonych w art. 17 ust. 1 i 2,
- 5) określa w drodze zarządzenia, granice obwodów publicznych szkół podstawowych; granice obwodów nie mogą naruszać zasadniczego podziału terytorialnego kraju, chyba że kurator oświaty uzyska zgodę zainteresowanych gmin; zarządzenie ogłaszane jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym,
- 6) organizuje doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół publicznych, z wyjątkiem nauczycieli przedmiotów zawodowych szkół wymienionych w art. 25 ust. 1 i art. 29,
- 7) współdziała z wojewódzką radą oświatową.

Art. 32.

1. Kurator oświaty wykonuje swoje zadania przy pomocy kuratorium oświaty.
2. Zasady organizacji kuratorium oświaty określa Minister Edukacji Narodowej.

Art. 33.

1. Nadzór pedagogiczny polega na:
  - 1) ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkół, placówek i nauczycieli,
  - 2) analizowaniu i ocenianiu efektów realizacji programów nauczania w szkołach i zadań statutowych placówek,
  - 3) udzielaniu pomocy szkołom, placówkom i nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
  - 4) inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych.
2. Organy sprawujące nadzór pedagogiczny nad szkołami i placówkami mogą wydawać organom prowadzącym szkoły i placówki zalecenia wynikające z czynności nadzoru wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 2.

Art. 34.

1. Jeżeli w działalności szkoły lub placówki nie przestrzegane są przepisy ustawy, organy sprawujące nadzór pedagogiczny, o których mowa w art. 35 ust. 1—3, mogą wydać polecenie usunięcia nieprawidłowości, w wyznaczonym terminie.
2. W razie nie wykonania przez szkołę lub placówkę polecenia, o którym mowa w ust. 1, organ sprawujący nadzór pedagogiczny może w drodze decyzji postawić szkołę lub placówkę w stan likwidacji z uwzględnieniem zasad określonych w art. 59.
3. W przypadku szkoły podstawowej prowadzonej przez gminę, w sytuacji określonej w ust. 1 i 2, kurator oświaty może przejąć w drodze decyzji prowadzenie szkoły do czasu usunięcia przyczyn stanowiących podstawę decyzji. Przejęcie prowadzenia szkoły przez kuratora oświaty nie zwalnia gminy z obowiązku jej utrzymania i finansowania.

Art. 35.

1. Minister Edukacji Narodowej sprawuje nadzór pedagogiczny nad prowadzonymi przez siebie szkołami i placówkami oraz koordynuje wykonywanie nadzoru pedagogicznego na terenie kraju.
2. Nadzór pedagogiczny, z wyjątkiem nadzoru pedagogicznego nad nauczaniem przedmiotów ogólnokształcących, sprawują:
  - 1) nad artystycznymi szkołami i placówkami publicznymi oraz niepublicznymi — Minister Kultury i Sztuki,
  - 2) nad medycznymi szkołami publicznymi oraz niepublicznymi — Minister Zdrowia i Opieki Społecznej,
  - 3) nad rolniczymi lub gospodarki żywnościowej szkołami publicznymi oraz niepublicznymi — Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
  - 4) nad szkołami i placówkami publicznymi prowadzonymi i nadzorowanymi przez właściwych ministrów na podstawie przepisu, o którym mowa w art. 29 — właściwi ministrowie.
3. Kurator oświaty sprawuje na terenie województwa nadzór pedagogiczny nad:
  - 1) prowadzonymi przez siebie szkołami i placówkami,
  - 2) innymi szkołami i placówkami publicznymi i niepublicznymi, z tym że w stosunku do szkół, o których mowa w ust. 2 — w zakresie nauczania przedmiotów ogólnokształcących,
  - 3) zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich, ośrodkami diagnostyczno—konsultacyjnymi oraz kuratorskimi ośrodkami pracy z młodzieżą — w zakresie kształcenia i wychowania.

4. Dyrektor szkoły i placówki oraz inni nauczyciele pełniący funkcje kierownicze sprawują nadzór pedagogiczny w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w tych szkołach i placówkach, a w szkołach zawodowych także w stosunku do instruktorów praktycznej nauki zawodu.
5. Organy, o których mowa w ust. 1—3, sprawują nadzór pedagogiczny przy pomocy nauczycieli zatrudnionych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w urzędach tych organów lub w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 25 ust. 3.
6. Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, a w stosunku do nauczycieli sprawujących nadzór pedagogiczny nad szkołami artystycznymi oraz szkołami medycznymi odpowiednio ministrowie Kultury i Sztuki oraz Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego, wykaz stanowisk, o których mowa w ust. 5, oraz kwalifikacje niezbędne do ich zajmowania.

Art. 36.

1. Szkołą lub placówką kieruje dyrektor, którym może być nauczyciel posiadający kwalifikacje pedagogiczne i co najmniej 5—letni staż pracy pedagogicznej w pełnym wymiarze zajęć.
2. Dyrektorem szkoły lub placówki może być również nauczyciel akademicki posiadający co najmniej 5—letni staż pracy.
3. Funkcję dyrektora szkoły lub placówki powierza i z tej funkcji odwołuje organ prowadzący szkołę lub placówkę.
4. Kandydata na dyrektora szkoły lub placówki wylania się w drodze konkursu.
5. W celu przeprowadzenia konkursu organ prowadzący szkołę lub placówkę powołuje komisję konkursową oraz określa regulamin jej pracy.
6. W skład komisji konkursowej wchodzi:
  - 1) po dwóch przedstawicieli:
    - a) organu prowadzącego szkołę lub placówkę,
    - b) organu sprawującego nadzór pedagogiczny, o ile nie jest nim organ prowadzący szkołę,
    - c) rady pedagogicznej,
    - d) rodziców,
  - 2) po jednym przedstawicielu — zakładowych organizacji związkowych.
7. W szkołach lub placówkach nowo zakładanych skład komisji konkursowej określa organ prowadzący szkołę.
8. W przypadku gdy do konkursu nikt się nie zgłosi lub dwa kolejne konkursy nie wyłonią kandydata, organ prowadzący szkołę lub placówkę powierza funkcję dyrektora ustalonemu przez siebie kandydatowi, po zasięgnięciu opinii rady szkoły lub placówki i rady pedagogicznej.

9. Warunek zasięgnięcia opinii, o której mowa w ust. 8, nie ma zastosowania do szkół i placówek nowo zakładanych.
10. Funkcję dyrektora szkoły lub placówki powierza się na 5 lat szkolnych.
11. Po upływie okresu, o którym mowa w ust. 10, organ prowadzący szkołę lub placówkę może przedłużyć powierzenie — funkcji dyrektora na kolejne 5 lat lub na czas nie określony, za zgodą rady szkoły lub placówki i po pozytywnym zaopiniowaniu przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

Art. 37.

1. W szkole i placówce, w których tworzy się stanowisko wicedyrektora (wicedyrektorów) i inne stanowiska kierownicze, powierzenia tych funkcji i odwołania z nich dokonuje dyrektor szkoły lub placówki, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego, rady szkoły lub placówki i rady pedagogicznej.
2. Umowa o pracę na stanowisku nauczyciela zawarta na czas określony krótszy niż okres powierzenia funkcji kierowniczej ulega przedłużeniu na okres powierzenia.

Art. 38.

Nauczyciel może być odwołany z funkcji kierowniczej w szkole lub placówce:

- 1) na własną prośbę za trzymiesięcznym wypowiedzeniem,
- 2) z końcem roku szkolnego, a w uzasadnionych przypadkach także w czasie roku szkolnego za trzymiesięcznym wypowiedzeniem:
  - a) z inicjatywy własnej organu, który funkcję kierowniczą powierzył — w razie otrzymania negatywnej oceny pracy,
  - b) na umotywowany wniosek rady szkoły lub placówki, rady pedagogicznej albo organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką.

Art. 39.

1. Dyrektor szkoły lub placówki w szczególności:
  - 1) kieruje bieżącą działalnością dydaktyczno—wychowawczą szkoły lub placówki oraz reprezentuje ją na zewnątrz,
  - 2) sprawuje nadzór pedagogiczny,
  - 3) sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
  - 4) realizuje uchwały rady szkoły lub placówki oraz rady pedagogicznej, podjęte w ramach ich kompetencji stanowiących,

- 5) dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły lub placówki zaopiniowanym przez radę szkoły i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie, a także może organizować administracyjną, finansową i gospodarczą obsługę szkoły lub placówki,
  - 6) wykonuje inne zadania wynikające z przepisów szczególnych.
2. Dyrektor szkoły może skreślić ucznia z listy uczniów w przypadkach określonych w statucie szkoły. Skreślenie następuje na podstawie uchwały rady pedagogicznej.
  3. Dyrektor jest kierownikiem zakładu pracy dla zatrudnionych w szkole lub placówce nauczycieli i pracowników nie będących nauczycielami. Dyrektor w szczególności decyduje w sprawach:
    - 1) zatrudniania i zwalniania nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki,
    - 2) przyznawania nagród oraz wymierzania kar porządkowych nauczycielom i innym pracownikom szkoły lub placówki,
    - 3) występowania z wnioskami po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady szkoły lub placówki w sprawach odznaczeń, nagród i innych wyróżnień dla nauczycieli oraz pozostałych pracowników szkoły lub placówki.
  4. Dyrektor szkoły lub placówki w wykonywaniu swoich zadań współpracuje z radą szkoły lub placówki, radą pedagogiczną, rodzicami i samorządem uczniowskim.
  5. Dyrektor szkoły zawodowej może ponadto, w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę oraz wojewódzkim biurem pracy, zmieniać lub wprowadzać nowe profile kształcenia zawodowego.
  6. Uprawnienia, o których mowa w ust. 3, nie przysługują dyrektorom jednooddziałowych przedszkoli oraz kierownikom szkół podstawowych (szkół filialnych) podporządkowanych organizacyjnie innej szkole. Uprawnienia te przysługują odpowiednio organowi prowadzącemu przedszkole lub dyrektorowi szkoły, któremu szkoła filialna jest organizacyjnie podporządkowana.

Art. 40.

1. W szkole lub placówce zatrudniającej co najmniej 3 nauczycieli działa rada pedagogiczna, która jest kolegiąlnym organem szkoły lub placówki w zakresie realizacji jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki.
2. Nauczyciele szkół zatrudniających mniej niż 3 nauczycieli są członkami rady pedagogicznej szkoły, której jest podporządkowana szkoła filialna.
3. W skład rady pedagogicznej wchodzi wszyscy nauczyciele zatrudnieni w szkole lub placówce oraz pracownicy innych zakładów pracy pełniący funkcje instruktorów praktycznej nauki zawodu lub prowadzący pracę wychowawczą z młodocianymi pracownikami w placówkach zbiorowego zakwaterowania.

rowania, dla których praca dydaktyczna i wychowawcza stanowi podstawowe zajęcie. W zebraniach rady pedagogicznej mogą także brać udział z głosem doradczym osoby zapraszane przez jej przewodniczącego za zgodą lub na wniosek rady pedagogicznej. Minister Edukacji Narodowej określi zakres spraw, w których pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy nie mają prawa głosowania.

4. Przewodniczącym rady pedagogicznej jest dyrektor szkoły lub placówki.
5. Zebrania plenarne rady pedagogicznej są organizowane przed rozpoczęciem roku szkolnego, w każdym okresie (semestrze) w związku z zatwierdzeniem wyników klasyfikowania i promowania uczniów, po zakończeniu rocznych zajęć szkolnych oraz w miarę bieżących potrzeb. Zebrania mogą być organizowane z inicjatywy przewodniczącego, rady szkoły lub placówki, organu prowadzącego szkołę lub placówkę albo co najmniej 1/3 członków rady pedagogicznej.
6. Przewodniczący prowadzi i przygotowuje zebrania rady pedagogicznej oraz jest odpowiedzialny za zawiadomienie wszystkich jej członków o terminie i porządku zebrania zgodnie z regulaminem rady.
7. Dyrektor szkoły lub placówki przedstawia radzie pedagogicznej nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, ogólne wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności szkoły.

Art. 41.

1. Do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej należy:

- 1) zatwierdzanie planów pracy szkoły lub placówki po zaopiniowaniu przez radę szkoły lub placówki,
- 2) zatwierdzanie wyników klasyfikacji i promocji uczniów,
- 3) podejmowanie uchwał w sprawie innowacji i eksperymentów pedagogicznych w szkole lub placówce, po zaopiniowaniu ich projektów przez radę szkoły lub placówki,
- 4) ustalanie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki,
- 5) podejmowanie uchwał w sprawach skreślenia z listy uczniów.

2. Rada pedagogiczna opiniuje w szczególności:

- 1) organizację pracy szkoły lub placówki, w tym zwłaszcza tygodniowy rozkład zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych,
- 2) projekt planu finansowego szkoły lub placówki,
- 3) wnioski dyrektora o przyznanie nauczycielom odznaczeń, nagród i innych wyróżnień,
- 4) propozycje dyrektora szkoły lub placówki w sprawach przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego oraz dodatkowo płatnych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

3. Dyrektor szkoły lub placówki wstrzymuje wykonanie uchwał, o których mowa w ust. 1, niezgodnych z przepisami prawa. O wstrzymaniu wykonania uchwały, dyrektor niezwłocznie zawiadamia organ prowadzący szkołę lub placówkę, a w przypadku szkoły lub placówki prowadzonej przez osobę fizyczną — kuratora oświaty, który uchyla uchwałę w razie stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa. Decyzja organu prowadzącego szkołę lub kuratora oświaty jest ostateczna.

Art. 42.

1. Rada pedagogiczna przygotowuje projekt statutu szkoły lub placówki albo jego zmian i przedstawia do uchwalenia radzie szkoły lub placówki.
2. Rada pedagogiczna może występować z wnioskiem do organu prowadzącego szkołę lub placówkę o odwołanie z funkcji dyrektora lub do dyrektora — o odwołanie nauczyciela z innej funkcji kierowniczej w szkole lub placówce.
3. W przypadkach określonych w ust. 2, organ prowadzący szkołę lub placówkę albo dyrektor, są zobowiązani przeprowadzić postępowanie wyjaśniające w ciągu 14 dni od otrzymania uchwały rady pedagogicznej.

Art. 43.

1. Uchwały rady pedagogicznej są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej 2/3 jej członków.
2. Rada pedagogiczna ustala regulamin swojej działalności. Zebrania rady pedagogicznej są protokołowane.
3. Nauczyciele są zobowiązani do nieujawniania spraw poruszanych na posiedzeniu rady pedagogicznej, które mogą naruszać dobro osobiste uczniów lub ich rodziców, a także nauczycieli i innych pracowników szkoły lub placówki.

Art. 44.

Minister Edukacji Narodowej określa typy szkół i placówek, w których nie wymaga się tworzenia rady pedagogicznej.

Rozdział 4.

Spoleczne organy w systemie oświaty

Art. 45.

1. Przy Ministrze Edukacji Narodowej może działać Krajowa Rada Oświatowa, zwana dalej "Krajową Radą", będąca społecznym organem opiniodawczym i wnioskodawczym w sprawach oświaty.
2. Krajową Radę tworzy Minister Edukacji Narodowej na wniosek wojewódzkich rad oświatowych reprezentujących co najmniej 1/4 województw.
3. Krajowa Rada:
  - 1) opracowuje i przedstawia Ministrowi Edukacji Narodowej projekty założeń polityki oświatowej państwa, w tym propozycje udziału nakładów budżetowych na oświatę w dochodzie narodowym podzielonym,
  - 2) opiniuje projekt ustawy budżetowej w części dotyczącej oświaty i przedstawia swoją opinię właściwym komisjom sejmowym i senackim,
  - 3) opiniuje kryteria podziału środków będących w dyspozycji Ministra Edukacji Narodowej przeznaczonych na oświatę,
  - 4) opiniuje koncepcję kształcenia, w tym ramowe plany nauczania oraz zakres obowiązujących minimów programowych,
  - 5) opiniuje projekty aktów prawnych dotyczących oświaty,
  - 6) opiniuje inne sprawy dotyczące oświaty przedstawione przez Ministra Edukacji Narodowej.
4. Krajowa Rada może występować z wnioskami dotyczącymi spraw oświaty bezpośrednio do naczelnych i centralnych organów administracji państwowej.

Art. 46.

1. W skład Krajowej Rady wchodzi przedstawiciele wojewódzkich rad oświatowych, po jednym z każdej rady wojewódzkiej oraz po jednym przedstawicielu centralnych struktur związków zawodowych zrzeszających nauczycieli.
2. Kadencja Krajowej Rady trwa 3 lata.
3. Krajowa Rada uchwała regulamin swojej działalności oraz wybiera przewodniczącego.
4. Krajowa Rada może powoływać stałe i doraźne komisje.
5. Obsługę administracyjną Krajowej Rady zapewnia Minister Edukacji Narodowej.

Art. 47.

1. Na wniosek przedstawicieli szkół artystycznych, środowisk twórczych i artystycznych, Minister Kultury i Sztuki może utworzyć Radę do spraw Szkolnictwa Artystycznego będącą społecznym organem opiniodawczym i wnioskodawczym w sprawach kształcenia artystycznego.

2. Do zasad działania Rady do spraw Szkolnictwa Artystycznego stosuje się odpowiednio przepisy art.45 ust. 3 i 4 oraz art. 46 ust. 2—5.
3. Inni ministrowie prowadzący szkoły lub placówki mogą również powoływać rady do spraw podporządkowanego sobie szkolnictwa i określać zakres i zasady ich działania.

Art. 48.

1. Kurator oświaty na wniosek rad co najmniej 10% szkół i placówek tworzy wojewódzką radę oświatową.
2. Wojewódzka rada oświatowa:
  - 1) bada potrzeby oświatowe województwa oraz inicjuje prawidłowe ich zaspokajanie,
  - 2) opiniuje kryteria podziału środków budżetowych będących w dyspozycji kuratora oświaty, przeznaczonych na oświatę,
  - 3) występuje z wnioskami w sprawach dotyczących oświaty do Krajowej Rady, kuratora oświaty lub organów gmin,
  - 4) może wystąpić z umotywowanym wnioskiem o odwołanie kuratora oświaty.
3. W skład wojewódzkiej rady oświatowej wchodzi:
  - 1) nauczyciele, rodzice i uczniowie będący przedstawicielami rad szkół i placówek w łącznej liczbie 24,
  - 2) po jednym przedstawicielu wojewódzkich struktur związków zawodowych zrzeszających nauczycieli,
  - 3) dwóch przedstawicieli sejmiku samorządowego,
  - 4) przedstawiciel wojewody,
  - 5) trzech przedstawicieli szkół niepublicznych: po jednym spośród nauczycieli, rodziców i uczniów,
  - 6) przedstawiciel wojewódzkiego biura pracy.
4. Wyboru przedstawicieli, o których mowa w ust.3 pkt 1, dokonuje się przy zachowaniu następujących zasad:
  - 1) rady szkół i placówek działające na terenie gminy wybierają po jednym przedstawicielu spośród nauczycieli, rodziców i uczniów,
  - 2) zebranie przedstawicieli rad szkół i placówek z terenu gminy wybiera elektorów, po jednym spośród nauczycieli, rodziców i uczniów; w gminach, w których liczba szkół i placówek przekracza 100, zebranie przedstawicieli może odbywać się w obwodach wyborczych ustalonych przez kuratora oświaty,
  - 3) zebranie elektorów wybiera przedstawicieli do wojewódzkiej rady oświatowej, w liczbie określonej w ust.3 pkt 1.

Art. 49.

1. Kadencja wojewódzkiej rady oświatowej trwa 3 lata.
2. Wojewódzka rada oświatowa uchwała regulamin swojej działalności oraz wybiera przewodniczącego.
3. Obsługę administracyjną działalności wojewódzkiej rady oświatowej zapewnia kurator oświaty.

Art. 50.

1. W szkołach i placówkach mogą działać rady szkół i placówek.
2. Rada szkoły lub placówki uczestniczy w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych szkoły lub placówki, a także:
  - 1) uchwała statut szkoły lub placówki,
  - 2) przedstawia wnioski w sprawie rocznego planu finansowego środków specjalnych szkoły lub placówki i opiniuje plan finansowy szkoły lub placówki,
  - 3) może występować do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą lub placówką z wnioskami o zbadanie i dokonanie oceny działalności szkoły lub placówki, jej dyrektora lub innego nauczyciela zatrudnionego w szkole lub placówce; wnioski te mają dla organu charakter wiążący,
  - 4) opiniuje plan pracy szkoły lub placówki, projekty innowacji i eksperymentów pedagogicznych oraz inne sprawy istotne dla szkoły lub placówki,
  - 5) z własnej inicjatywy ocenia sytuację oraz stan szkoły lub placówki i występuje z wnioskami do dyrektora, rady pedagogicznej, organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz do wojewódzkiej rady oświatowej, w szczególności w sprawach organizacji zajęć pozalekcyjnych i przedmiotów nadobowiązkowych.
3. W celu wspierania działalności statutowej szkoły lub placówki, rada szkoły lub placówki może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek oraz innych źródeł. Zasady wydatkowania funduszy rady szkoły lub placówki określa regulamin, o którym mowa w art. 51 ust. 5.

Art. 51.

1. W skład rady szkoły lub placówki wchodzi w równej liczbie:
  - 1) nauczyciele wybrani przez ogół nauczycieli,
  - 2) rodzice wybrani przez ogół rodziców,
  - 3) uczniowie wybrani przez ogół uczniów.
2. Rada powinna liczyć co najmniej 6 osób.

3. Tryb wyboru członków rady szkoły lub placówki określa statut szkoły lub placówki. Statut szkoły lub placówki może przewidywać rozszerzenie składu rady o inne osoby, niż wymienione w ust. 1.
4. Kadencja rady szkoły lub placówki trwa 3 lata. Statut szkoły lub placówki może dopuszczać dokonywanie corocznej zmiany jednej trzeciej składu rady.
5. Rada szkoły lub placówki uchwała regulamin swojej działalności oraz wybiera przewodniczącego. Zebrania rady są protokołowane.
6. W posiedzeniach rady szkoły lub placówki może brać udział, z głosem doradczym, dyrektor szkoły lub placówki.
7. Do udziału w posiedzeniach rady szkoły lub placówki mogą być zapraszane przez przewodniczącego, za zgodą lub na wniosek rady, inne osoby z głosem doradczym.
8. Rady szkół lub placówek mogą porozumiewać się ze sobą ustalając zasady i zakres współpracy.
9. Powstanie rady szkoły lub placówki pierwszej kadencji organizuje dyrektor szkoły lub placówki na łączny wniosek dwóch spośród następujących podmiotów:
  - 1) rady pedagogicznej,
  - 2) rady rodziców,
  - 3) samorządu uczniowskiego.

Art. 52.

1. Minister Edukacji Narodowej określi typy szkół i placówek, w których w skład rady szkoły lub placówki nie wchodzi rodzice lub uczniowie.
2. W szkołach lub placówkach, w których rada nie została powołana, zadania rady wykonuje rada pedagogiczna.

Art. 53.

1. W szkole i placówce może działać rada rodziców stanowiąca reprezentację rodziców uczniów.
2. Zasady tworzenia rady rodziców uchwała ogół rodziców uczniów tej szkoły lub placówki.
3. Rada rodziców ustala regulamin swojej działalności, który nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki.
4. Reprezentacja rodziców może także przybrać inną nazwę, niż określona w ust. 1.

Art. 54.

1. Rada rodziców może występować do rady szkoły lub placówki, rady pedagogicznej i dyrektora szkoły lub placówki, z wnioskami i opiniami dotyczącymi wszystkich spraw szkoły lub placówki.
2. W celu wspierania działalności statutowej szkoły lub placówki, rada rodziców może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek rodziców oraz innych źródeł. Zasady wydatkowania funduszy rady rodziców określa regulamin, o którym mowa w art. 53 ust. 3.

Art. 55.

1. W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej "samorządem".
2. Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki.
3. Zasady wybierania i działania organów samorządu, określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów.
4. Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki.
5. Samorząd może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:
  - 1) prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,
  - 2) prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu,
  - 3) prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiającej zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym, a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań,
  - 4) prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej,
  - 5) prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem,
  - 6) prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.
6. Minister Edukacji Narodowej określi typy szkół i placówki, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego.

Art. 56.

1. W szkole i placówce mogą działać, z wyjątkiem partii i organizacji politycznych, stowarzyszenia i organizacje, których celem statutowym jest działalność wychowawcza wśród dzieci i młodzieży albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.
2. Zgodę na podjęcie działalności przez stowarzyszenia i organizacje, o których mowa w ust. 1, wyraża dyrektor szkoły lub placówki po uprzednim uzgodnieniu warunków tej działalności oraz po uzyskaniu pozytywnej opinii rady szkoły lub placówki.

Art. 57.

Przepisy art. 50—56 nie dotyczą szkół i placówek niepublicznych.

Rozdział 5.

**Organizacja kształcenia, wychowania i opieki w szkołach
i placówkach publicznych**

Art. 58.

1. Szkołę lub placówkę publiczną zakłada się na podstawie aktu założycielskiego, który określa jej typ, nazwę i siedzibę, a w przypadku szkół zawodowych także profil kształcenia zawodowego.
2. Akt założycielski szkoły podstawowej publicznej oprócz danych wymienionych w ust. 1, określa także jej zasięg terytorialny (obwód), a w szczególności nazwy miejscowości (w miastach nazwy ulic lub ich części), należących do jej obwodu, a także podporządkowane jej organizacyjnie szkoły filialne.
3. Założenie szkoły publicznej przez osobę prawną (z wyjątkiem gminy i związku komunalnego) lub fizyczną wymaga zezwolenia kuratora oświaty, a w przypadku szkoły lub placówki artystycznej, medycznej oraz rolniczej lub gospodarki żywnościowej odpowiednio zezwolenia ministra: Kultury i Sztuki, Zdrowia i Opieki Społecznej, Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.
4. Wniosek o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w ust. 3, łącznie z projektami aktu założycielskiego i statutu, powinien być złożony nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok otwarcia szkoły.
5. Minister Edukacji Narodowej określa w drodze rozporządzenia warunki udzielenia zezwolenia na założenie szkoły.

6. Organ lub osoba, o których mowa w art. 5 ust. 2 zakładająca szkołę lub placówkę podpisuje akt założycielski oraz nadaje pierwszy statut.
7. Akt założycielski i statut szkoły lub placówki publicznej przesyła się właściwemu kuratorowi oświaty, a w przypadku szkoły artystycznej, medycznej oraz rolniczej lub gospodarki żywnościowej odpowiednio ministrom: Kultury i Sztuki, Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Art. 59.

1. Szkoła publiczna może być w porozumieniu z kuratorem oświaty zlikwidowana z końcem roku szkolnego przez organ prowadzący szkołę, po zapewnieniu przez ten organ uczniom możliwości kontynuowania nauki w innej szkole publicznej; organ prowadzący szkołę jest obowiązany co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji zawiadomić o zamiarze i przyczynach likwidacji, rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz gminę, na której terenie jest położona szkoła.
2. Dokumentację zlikwidowanej szkoły publicznej przejmuje kurator oświaty. W przypadku szkół artystycznych i szkół medycznych, dokumentację przejmują odpowiednio ministrowie Kultury i Sztuki oraz Zdrowia i Opieki Społecznej, a w przypadku szkół, o których mowa w art. 29, właściwi ministrowie.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do placówek publicznych.

Art. 60.

1. Statut szkoły lub placówki publicznej powinien określać w szczególności:
  - 1) nazwę i typ szkoły lub placówki oraz ich cele i zadania,
  - 2) organ prowadzący szkołę lub placówkę,
  - 3) organy szkoły lub placówki oraz ich kompetencje,
  - 4) organizację szkoły lub placówki,
  - 5) zakres zadań nauczycieli oraz innych pracowników szkoły lub placówki,
  - 6) zasady rekrutacji uczniów,
  - 7) prawa i obowiązki uczniów.
2. Minister Edukacji Narodowej, a w stosunku do szkół artystycznych — Minister Kultury i Sztuki, określają ramowe statuty poszczególnych typów szkół i placówek publicznych.
3. Kurator oświaty może uchylić statut szkoły lub placówki publicznej albo niektóre jego postanowienia, jeżeli są sprzeczne z prawem. Od decyzji kuratora, radzie szkoły lub placówki przysługuje odwołanie do Ministra Edukacji Narodowej.

4. W stosunku do artystycznych, medycznych oraz rolniczych lub gospodarki żywnościowej szkół publicznych, uprawnienie, o którym mowa w ust. 3, przysługuje odpowiednio ministrom: Kultury i Sztuki, Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Art. 61.

1. Struktura organizacyjna szkoły podstawowej obejmuje klasy I—VIII.
2. W przypadkach uzasadnionych miejscowymi warunkami, za zgodą kuratora oświaty mogą być tworzone szkoły obejmujące część klas szkoły podstawowej, w tym także szkoły filialne.

Art. 62.

1. Organ prowadzący szkoły lub placówki różnych typów może je połączyć w zespół szkół lub placówek. Połączenie nie narusza odrębności rad pedagogicznych, rad szkół i samorządów uczniowskich poszczególnych szkół, o ile statut zespołu szkół nie stanowi inaczej.
2. Dyrektor zespołu szkół jest dyrektorem szkoły w rozumieniu ustawy.
3. Utworzenie zespołu szkół następuje w trybie art. 58, z tym że akt założycielski wymaga zaopiniowania przez rady szkół i rady pedagogiczne.
4. W zakresie uregulowanym odmiennie w statucie zespołu szkół, tracą moc postanowienia organizacyjne zawarte w statutach połączonych szkół.
5. Organ prowadzący zespół szkół lub placówek może zespół rozwiązać oraz nadać szkołom lub placówkom wchodzącym dotychczas w skład zespołu odrębne statuty.

Art. 63.

Rok szkolny we wszystkich szkołach i placówkach rozpoczyna się z dniem 1 września każdego roku, a kończy — z dniem 31 sierpnia następnego roku.

Art. 64.

Podstawowymi formami działalności dydaktyczno—wychowawczej szkoły, których wymiar określają ramowe plany nauczania są:

- 1) obowiązkowe zajęcia lekcyjne,
- 2) zajęcia lekcyjne fakultatywne,
- 3) zajęcia korekcyjno—wyrównawcze organizowane dla uczniów mających trudności w nauce oraz inne zajęcia wspomagające rozwój dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi,

- 4) nadobowiązkowe zajęcia pozalekcyjne,
- 5) w ponadpodstawowych szkołach zawodowych — praktyczna nauka zawodu.

Art. 65.

Czas trwania nauki w poszczególnych typach szkół publicznych, z wyjątkiem szkół podstawowych, określają ramowe plany nauczania.

Art. 66.

1. Na wniosek lub za zgodą rodziców albo pełnoletniego ucznia, dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i poradni psychologiczno—pedagogicznej, może zezwolić uczniowi na indywidualny program lub tok nauki wyznaczając nauczyciela—opiekuna. Odmowa następuje w drodze decyzji.
2. Minister Edukacji Narodowej określi szczegółowe zasady i tryb udzielania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, oraz organizację indywidualnego programu lub toku nauki.

Art. 67.

1. Do realizacji celów statutowych, szkoła publiczna powinna zapewnić możliwość korzystania z:
  - 1) pomieszczeń do nauki z niezbędnym wyposażeniem,
  - 2) biblioteki,
  - 3) świetlicy,
  - 4) gabinetu lekarskiego i dentystycznego oraz pomieszczeń administracyjno—gospodarczych,
  - 5) zespołu urządzeń sportowych i rekreacyjnych.
2. Wymagania określone w ust. 1 pkt 3—5 nie muszą być spełnione w szkołach dla dorosłych.

Art. 68.

1. Minister Edukacji Narodowej oraz Minister Pracy i Polityki Socjalnej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określą, w drodze rozporządzenia, zasady podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych.
2. Właściwi ministrowie w porozumieniu z ministrami Edukacji Narodowej oraz Pracy i Polityki Socjalnej mogą określać, w drodze rozporządzenia, or-

ganizację i zasady działania ośrodków doskonalenia zawodowego i innych placówek kształcenia ustawicznego dorosłych.

3. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, zasady odpłatności za naukę w ośrodkach doskonalenia zawodowego i innych placówkach kształcenia ustawicznego dorosłych.

Art. 69.

1. Zadania w zakresie kształcenia i wychowania młodzieży wykonują także Ochotnicze Hufce Pracy organizowane na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
2. Ochotnicze Hufce Pracy umożliwiają młodzieży w wieku powyżej 15 lat, która nie ukończyła szkoły podstawowej albo nie kontynuuje nauki po ukończeniu tej szkoły, zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz uzupełnienie wykształcenia podstawowego.
3. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zasady organizacji kształcenia młodzieży w Ochotniczych Hufcach Pracy.

Art. 70.

1. Praktyczna nauka zawodu może odbywać się w przedsiębiorstwach, zakładach i instytucjach państwowych, indywidualnych gospodarstwach rolnych oraz jednostkach organizacyjnych osób prawnych i fizycznych.
2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady organizowania i finansowania praktycznej nauki zawodu, a także prawa i obowiązki podmiotów, o których mowa w ust.1 oraz uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu.

Art. 71.

Minister Edukacji Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, rodzaje, organizację oraz zasady działania placówek publicznych, o których mowa w art. 2, pkt 3—5 i 10.

Art. 72.

1. Dzieciom i młodzieży pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej kurator oświaty organizuje opiekę w rodzinach zastępczych.
2. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego.
3. Dziecko może być również umieszczone w rodzinie zastępczej bez orzeczenia sądu opiekuńczego, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na pod-

stawie umowy powierzenia dziecka, zawartej na piśmie między rodziną zastępczą, a kuratorem oświaty właściwym dla miejsca zamieszkania tej rodziny, o czym zawiadamia sąd opiekuńczy. W razie wątpliwości co do spełnienia warunków wymienionych w art. 73 kurator oświaty przekazuje sprawę sądowi opiekuńczemu.

4. Rodzina zastępcza podejmuje obowiązek opieki nad dzieckiem i jego wychowania z dniem umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego lub z dniem zawarcia umowy, o której mowa w ust. 3.

Art. 73.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej może być powierzone małżeństwu lub osobie nie pozostającej w związku małżeńskim, jeżeli spełniają następujące warunki:

- 1) dają rękojmię należytego wykonywania zadań rodziny zastępczej,
- 2) mają obywatelstwo polskie, stałe miejsce zamieszkania w Polsce i korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 3) nie były pozbawione praw rodzicielskich i opiekuńczych,
- 4) nie są chore na chorobę uniemożliwiającą właściwą opiekę nad dzieckiem, co zostało stwierdzone zaświadczeniem lekarskim,
- 5) mają odpowiednie warunki mieszkaniowe oraz stałe źródło utrzymania.

Art. 74.

1. Kurator oświaty właściwy dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej, udziela dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów ich utrzymania.
2. Podstawą przyznania pomocy pieniężnej jest umowa zawarta między kuratorem oświaty a rodziną zastępczą.
3. Rodzice, których dzieci przebywają w rodzinach zastępczych, są obowiązani do odpłatności z tego tytułu.
4. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia:
  - 1) szczegółowe zasady doboru rodzin zastępczych oraz umieszczania dzieci w tych rodzinach,
  - 2) formy, zakres i wysokość pomocy państwa na rzecz dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych,
  - 3) wysokość i zasady odpłatności rodziców za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych oraz postępowanie w tych sprawach.

Art. 75.

1. Rozwiązanie z rodziną zastępczą umowy powierzenia dziecka, o której mowa w art. 72 ust. 3, następuje po upływie 3 miesięcy od wypowiedzenia dokonanego na piśmie przez jedną ze stron.
2. Kurator oświaty właściwy dla miejsca zamieszkania rodziny zastępczej może rozwiązać z tą rodziną umowę powierzenia dziecka bez wypowiedzenia w razie:
  - 1) rażącego niewywiązywania się rodziny zastępczej z przyjętych zadań,
  - 2) ustania warunków wymaganych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej wymienionych w art. 73 pkt 1 i 3.
3. W razie rozwiązania z rodziną zastępczą umowy powierzenia dziecka, kurator oświaty właściwy dla miejsca zamieszkania tej rodziny ma obowiązek zapewnienia dziecku dalszej pieczy i wychowania.

Art. 76.

1. Kurator oświaty udziela usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych oraz wychowankom niektórych rodzajów placówek opiekuńczo—wychowawczych, pozbawionym całkowicie opieki rodzicielskiej, jednorazowej pomocy pieniężnej na zagospodarowanie.
2. Minister Edukacji Narodowej określa wysokość i warunki udzielania pomocy oraz rodzaje placówek; o których mowa w ust. 1

Rozdział 6

Zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli

Art. 77.

1. Zakłady kształcenia nauczycieli przyjmują kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości, a jeżeli są organizowane na podbudowie programowej szkoły innej niż średnia, umożliwiają uzyskanie świadectwa dojrzałości. Uprawnienia absolwentów zakładów kształcenia nauczycieli określają odrębne przepisy.
2. Minister Edukacji Narodowej, a w odniesieniu do zakładów kształcenia nauczycieli szkół artystycznych, medycznych oraz rolniczych i gospodarki żywnościowej — odpowiednio ministrowie: Kultury i Sztuki, Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określają, w drodze rozporządzenia rodzaje, zasady tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz organizację i zasady działania zakładów kształcenia nauczycieli, a także zasady sprawowania nadzoru pedagogicznego.

3. W zakresie nie uregulowanym odmiennie w przepisach, o których mowa w ust. 2, stosuje się przepisy ustawy dotyczące szkół publicznych.

Art. 78.

1. Minister Edukacji Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, rodzaje, zasady tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz zasady działania placówek doskonalenia nauczycieli.
2. Ministrowie: Kultury i Sztuki, Zdrowia i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej określają, w drodze rozporządzenia, rodzaje, zasady tworzenia, przekształcania i likwidowania oraz zasady działania placówek doskonalenia zawodowego nauczycieli przedmiotów zawodowych odpowiednio szkół: artystycznych, medycznych oraz rolniczych i gospodarki żywnościowej.

Rozdział 7.

Finansowanie szkół i placówek publicznych

Art. 79.

1. Szkoły i placówki publiczne prowadzone przez ministrów i inne organy administracji rządowej oraz gminy i związki komunalne są jednostkami budżetowymi lub zakładami budżetowymi i prowadzą gospodarkę finansową na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
2. Szkoły i placówki, o których mowa w ust. 1, będące jednostkami budżetowymi mogą tworzyć środki specjalne na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
3. Plan finansowy środków specjalnych, o których mowa w ust. 2, zatwierdza dyrektor na wniosek rady szkoły lub placówki.

Art. 80.

1. Szkoły publiczne nie wymienione w art. 79 prowadzą gospodarkę finansową według zasad określonych przez organ prowadzący szkołę. Szkoły te otrzymują na każdego ucznia dotacje z budżetu państwa na działalność dydaktyczną i opiekuńczo—wychowawczą, w tym na utrzymanie obiektów, w wysokości odpowiadającej wydatkom na jednego ucznia ponoszonym w tego samego typu szkołach publicznych prowadzonych przez organy, o których mowa w art. 79 ust. 1.

2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania wysokości i udzielania dotacji, o których mowa w ust. 2.

Art. 81.

Szkoły i placówki publiczne są zwolnione z podatków oraz opłat od nieruchomości pozostających w ich zarządzie lub użytkowaniu.

Rozdział 8

Szkoły i placówki niepubliczne

Art. 82.

1. Osoba prawna lub fizyczna może założyć szkołę lub placówkę niepubliczną po uzyskaniu wpisu do ewidencji prowadzonej przez kuratora oświaty właściwego dla siedziby szkoły lub placówki.
2. Zgłoszenie do ewidencji powinno zawierać:
  - 1) oznaczenie osoby zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę, jej miejsca zamieszkania lub siedziby,
  - 2) określenie typu szkoły lub celu placówki, a w przypadku szkoły zawodowej także profilu kształcenia zawodowego oraz daty rozpoczęcia funkcjonowania,
  - 3) wskazanie miejsca prowadzenia szkoły lub placówki i warunków lokalowych zapewniających bezpieczeństwo osobom przebywającym na jej terenie, zgodnie z odrębnymi przepisami,
  - 4) statut szkoły lub placówki,
  - 5) dane dotyczące kwalifikacji pracowników pedagogicznych i dyrektora przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce,
  - 6) w przypadku szkoły podstawowej zobowiązanie do stosowania, minimum programowego oraz zasad klasyfikowania i promowania uczniów, a także zatrudniania nauczycieli posiadających kwalifikacje określone dla szkół publicznych,
3. Kurator oświaty dokonuje wpisu do ewidencji w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia oraz z urzędu doręcza zgłaszającemu zaświadczenie o wpisie do ewidencji, a kopię zaświadczenia przekazuje właściwemu organowi podatkowemu.
4. Kurator oświaty wydaje decyzję o odmowie wpisu do ewidencji, jeżeli:
  - 1) zgłoszenie nie zawiera danych wymienionych w ust. 2 i mimo wezwania nie zostało uzupełnione w wyznaczonym terminie,

- 2) statut szkoły lub placówki jest sprzeczny z obowiązującym prawem i mimo wezwania nie został zmieniony.

Art. 83.

1. Wpis do ewidencji podlega wykreśleniu w przypadkach:
  - 1) nie podjęcia działalności przez szkołę lub placówkę w terminie wskazanym w zgłoszeniu do ewidencji,
  - 2) prawomocnego orzeczenia sądu zakazującego osobie fizycznej prowadzącej szkołę lub placówkę, prowadzenia działalności oświatowej,
  - 3) stwierdzenia, w trybie nadzoru pedagogicznego, że działalność szkoły lub placówki jest sprzeczna z przepisami ustawy lub statutem, a w szkole podstawowej są także niewypełniane zobowiązania, o których mowa w art. 82 ust.2 pkt 6 — jeżeli osoba prowadząca szkołę lub placówkę w wyznaczonym terminie nie zastosowała się do poleceń organu sprawującego nadzór pedagogiczny,
  - 4) dokonania wpisu z naruszeniem prawa.
2. Wykreślenie z ewidencji następuje w drodze decyzji, w terminie określonym w decyzji i jest równoznaczne z likwidacją szkoły lub placówki.

Art. 84.

1. Szkoła lub placówka działa na podstawie statutu nadanego przez osobę prowadzącą.
2. Statut szkoły lub placówki powinien określać:
  - 1) nazwę, typ szkoły lub cel placówki oraz ich zadania,
  - 2) osobę prowadzącą szkołę lub placówkę,
  - 3) organy szkoły lub placówki oraz zakres ich zadań,
  - 4) organizację szkoły lub placówki,
  - 5) prawa i obowiązki pracowników oraz uczniów szkoły lub placówki,
  - 6) sposób uzyskiwania środków finansowych na działalność szkoły lub placówki.
3. Osoba prowadząca szkołę lub placówkę może ją zlikwidować z końcem roku szkolnego. W tym przypadku osoba prowadząca szkołę lub placówkę jest zobowiązana co najmniej na 6 miesięcy przed terminem likwidacji zawiadomić o zamiarze i przyczynach likwidacji: rodziców uczniów, właściwego kuratora oświaty oraz gminę, na której terenie jest położona szkoła lub placówka.
4. Dokumentację zlikwidowanej szkoły przekazuje się kuratorowi oświaty, z tym że dokumentację szkoły artystycznej przekazuje się Ministrowi Kultury i Sztuki, a szkoły medycznej — Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej.

Art. 85.

1. Szkole podstawowej niepublicznej założonej zgodnie z art. 82 ust. 1—3, przysługują uprawnienia szkoły publicznej z dniem rozpoczęcia działalności.
2. Kurator oświaty, w ciągu 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności przez szkołę, jest obowiązany sprawdzić spełnienie warunków określonych w art. 82 ust.2, pkt 6.
3. Kurator oświaty na wniosek osoby prowadzącej szkołę niepubliczną, nie posiadającą uprawnień szkoły publicznej, nadaje szkole w drodze decyzji, uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli stwierdzi spełnianie przez tę szkołę warunków określonych w art. 7 ust. 3.

Art. 86.

1. Minister Edukacji Narodowej może, w drodze decyzji, nadać uprawnienia szkoły publicznej szkole nie spełniającej warunków określonych w art. 7 ust. 3, jeżeli uzna ją za eksperymentalną.
2. Minister Edukacji Narodowej nadając uprawnienia, o których mowa w ust.1, może także określić warunki funkcjonowania szkoły jako eksperymentalnej.

Art. 87.

W stosunku do szkół artystycznych i medycznych uprawnienia kuratora oświaty i Ministra Edukacji Narodowej wymienione w art. 85 ust. 3 i art. 86 przysługują odpowiednio ministrom Kultury i Sztuki oraz Zdrowia i Opieki Społecznej.

Art. 88.

Upewnienia szkoły publicznej, uzyskane zgodnie z art. 85 ust. 1 lub 3, art. 86 ust. 1 i art. 87, mogą zostać cofnięte przez organ, który je nadał, jeżeli w trybie nadzoru pedagogicznego zostanie ustalone niespełnianie warunków, o których mowa w art. 7 ust. 3, albo ustaną przesłanki uznania szkoły za eksperymentalną. Cofnięcie uprawnień następuje w drodze decyzji i w przypadku szkoły podstawowej jest równoznaczne z jej likwidacją.

Art. 89.

1. Nadzór pedagogiczny nad szkołami niepublicznymi o uprawnieniach szkół publicznych sprawują właściwi kuratorzy oświaty i ministrowie, zgodnie z art. 33 i art. 35 ust. 1 — 3.

2. Nadzór pedagogiczny nad szkołami niepublicznymi innymi niż te, o których mowa w ust. 1, oraz placówkami niepublicznymi sprawują właściwi kuratorzy oświaty i ministrowie, zgodnie z art. 33 ust. 1 pkt.1,3 i 4 oraz art. 35 ust. 1—3.

Art. 90.

1. Przedszkole niepubliczne i niepubliczna szkoła podstawowa otrzymują dotacje z budżetu gminy, z zastrzeżeniem art. 104 ust. 6.
2. Niepubliczna szkoła ponadpodstawowa o uprawnieniach szkoły publicznej otrzymuje dotację z budżetu państwa.
3. Dotacje, o których mowa w ust. 1 i 2 przysługują w wysokości do 50% wydatków bieżących ponoszonych w przedszkolach lub szkołach publicznych tego samego typu w przeliczeniu na jednego ucznia, pod warunkiem, że osoba prowadząca szkołę przedstawi organowi właściwemu do udzielania dotacji, nie później niż do dnia 30 września roku poprzedzającego rok udzielenia dotacji, planowaną liczbę uczniów.
4. Szczegółowe zasady ustalania wysokości i udzielania dotacji, o których mowa w ust. 1 określa właściwa gmina.
5. Minister Edukacji Narodowej, a w odniesieniu do szkół artystycznych Minister Kultury i Sztuki, w porozumieniu z Ministrem Finansów, określają w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady ustalania wysokości i udzielania dotacji, o których mowa w ust. 2.
6. Szkoły niepubliczne nie posiadające uprawnień szkoły publicznej oraz placówki niepubliczne mogą otrzymywać dotacje z budżetu państwa na zasadach określonych przez Ministra Edukacji Narodowej w porozumieniu z Ministrem Finansów.
7. Zwolnienia z podatków i opłat, o których mowa w art. 81 stosuje się również do szkół i placówek niepublicznych.

Rozdział 9

Przepisy szczególne

Art. 91.

1. Uczniowi przysługuje prawo do pomocy materialnej ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa lub budżecie gminy.
2. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia warunki, formy, tryb przyznawania i wypłacania oraz wysokość pomocy, o której mowa w ust. 1.

Art. 92.

1. Uczniowie mają prawo do opieki zdrowotnej, a w szczególności do korzystania z bezpłatnych świadczeń leczniczych i rehabilitacyjnych zakładów społecznej służby zdrowia.
2. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej określa, w drodze rozporządzenia, zakres, organizację oraz formy opieki zdrowotnej nad uczniami.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do szkół i placówek kształcenia dorosłych.

Art. 93.

1. Świadectwa ukończenia szkoły oraz świadectwa maturalne uzyskane za granicą uznaje się za równoważne świadectwom ukończenia odpowiednich szkół publicznych i świadectwom dojrzałości określonym w ustawie, na zasadach przewidzianych w umowach międzynarodowych.
2. W razie braku odpowiednich umów międzynarodowych świadectwa, o których mowa w ust. 1, mogą być w drodze nostryfikacji uznane za równoważne odpowiednim świadectwom określonym w ustawie.
3. Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z właściwymi ministrami określa zasady i tryb nostryfikacji świadectw.

Art. 94.

1. Kształcenie uczniów oraz doskonalenie nauczycieli może odbywać się za granicą, na podstawie umów międzynarodowych lub zaproszenia podmiotów zagranicznych.
2. Minister Edukacji Narodowej określa zasady i warunki kierowania uczniów i nauczycieli za granicę w celach określonych w ust. 1.

Art. 95.

Minister Edukacji Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, zasady i warunki zatrudniania w szkołach i placówkach publicznych nauczycieli nie będących obywatelami polskimi.

Art. 96.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, przedsięwzięcia i środki dla zmniejszania różnic w warunkach kształcenia, wychowania i opieki między po-

szczególnymi regionami kraju, a zwłaszcza między ośrodkami wielkomiastowymi i wiejskimi.

Rozdział 10

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 97.

W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz.U.Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 187 i Nr 31, poz. 214, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 197 i 198, Nr 36, poz. 206 i Nr 72, poz. 423) wprowadza się następujące zmiany:

1) w preambule wyrazy "Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" zastępuje się wyrazami "Rzeczypospolitej Polskiej";

2) w art. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni:

a) przedszkoli i szkół publicznych oraz zakładów kształcenia i placówek doskonalenia nauczycieli,

b) placówek oświatowo—wychowawczych, opiekuńczo—wychowawczych, ochotniczych hufców pracy i ośrodków adopcyjnych, prowadzonych przez ministrów i inne organy administracji oraz gminy na podstawie ustawy z dnia 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U.Nr poz.),";

b) w pkt 5 skreśla się wyraz "szkołach" i przecinek po tym wyrazie, a wyrazy "związki spółdzielcze" zastępuje wyrazem "spółdzielnie",

c) w pkt 7 skreśla się wyrazy "politycznych i",

d) dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

"8) nauczyciele zatrudnieni w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych w zakresie ustalonym ustawą.";

3) w art. 2 wyrazy "Milicji Obywatelskiej" zastępuje się wyrazem "Policji";

4) w art. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) organie nadzorującym szkołę bez bliższego określenia — rozumie się przez to organ lub osobę prowadzącą szkołę";

5) w art. 5:

a) w ust. 1 w pkt 2 po wyrazie "instruktorów" dodaje się wyrazy "oraz kierowników", a po wyrazie "zakwaterowania" skreśla przecinek i dodaje wyrazy "oraz w ochotniczych hufcach pracy",

b) skreśla się ust. 2;

6) w art. 6 w ust. 1 wyrazy "Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jako państwa socjalistycznego" zastępuje się wyrazami "Rzeczypospolitej Polskiej";

7) w art. 7, w ust. 2 w pkt 2 po wyrazach "rady pedagogicznej" dodaje się wyrazy "i rady szkoły, podjętymi w ramach ich kompetencji stanowiących";

8) art. 8 otrzymuje brzmienie:

"Art. 8. Organy uprawnione do sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz zasady sprawowania tego nadzoru określają odrębne przepisy.";

9) w art. 10 w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

"7) bezpośrednio przed mianowaniem wykonywał nieprzerwanie przez co najmniej dwa lata, w pełnym wymiarze zajęć, pracę pedagogiczną w szkole lub pracę dydaktyczną na stanowisku nauczyciela akademickiego, która została pozytywnie oceniona. Jeżeli w okresie trzech lat nieprzerwanej pracy w szkole licząc od dnia zatrudnienia nie dopełniono obowiązku oceny pracy nauczyciela, a spełnia on pozostałe warunki do mianowania uzyskuje mianowanie z mocy prawa. Do okresu nieprzerwanej pracy wlicza się przerwy z powodu choroby lub urlopów, innych niż wypoczynkowy, trwające łącznie nie dłużej niż trzy miesiące. W przypadku przerwy trwającej dłużej niż trzy miesiące, okres trzyletniej pracy przedłuża się o czas przerwy przekraczającej trzy miesiące,";

10) art. 11 otrzymuje brzmienie:

"Art. 11. Nauczycieli mianuje lub zawiera z nimi umowy o pracę dyrektor szkoły.";

11) w art. 12 w ust. 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

"Organ sprawujący nadzór pedagogiczny może zobowiązać nauczyciela do podjęcia doskonalenia zawodowego w określonej formie.";

12) w art. 15 wyrazy "Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" zastępuje się wyrazami "Rzeczypospolitej Polskiej";

13) art. 17 otrzymuje brzmienie:

"Art. 17. 1. Zasady powierzania stanowisk kierowniczych w szkole określają odrębne przepisy.
2. Nauczyciele powołani na stanowisko kuratora oświaty oraz nauczyciele przechodzący do pracy w urzędach administracji państwowej na stanowiska wymagające kwalifikacyjnych otrzymują urlop bezpłatny na czas zajmowania tych stanowisk.";

14) w art. 23:

a) w ust. 1 w pkt 4 wyrazy "organ nadzorujący szkołę uprawniony do mianowania" zastępuje się wyrazami "dyrektor szkoły";

b) w ust. 3 wyrazy "organ właściwy w myśl art. 11" oraz wyrazy "właściwy organ nadzorujący szkołę" zastępuje się wyrazami "dyrektora szkoły",

15) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- "1. Dyrektor szkoły może ustalić negatywną ocenę pracy nauczyciela.",
- b) w ust. 2 wyrazy "organ bezpośrednio nadzorujący szkołę" zastępuje się wyrazami "dyrektor szkoły",
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- "3. Nauczyciel ma prawo odwołać się od niesłusznej jego zdaniem oceny, do organu nadzorującego szkołę, w ciągu 14 dni od dnia powiadomienia o ocenie. Organ nadzorujący szkołę rozstrzyga odwołanie w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny nad szkołą.";
- 16) w art. 25 wyrazy "wydaje organ uprawniony do jego mianowania" zastępuje się wyrazami "podejmuje dyrektor szkoły";
- 17) w art. 26 w ust. 2 wyrazy "organ uprawniony do mianowania nauczyciela" zastępuje się wyrazami "dyrektor szkoły";
- 18) w art. 28 w ust. 2 skreśla się wyraz "właściwy";
- 19) w art. 35 w ust. 2 skreśla się wyraz "właściwego" oraz wyrazy "szczebla wojewódzkiego lub centralnego";
- 20) w art. 42:
- a) w ust. 4 wyrazy "w uzgodnieniu z radą pedagogiczną" zastępuje się wyrazami "po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej",
- b) ust. 7 i 8 otrzymują brzmienie:
- "7. Dyrektorom i wicedyrektorom szkół oraz nauczycielom pełniącym inne funkcje kierownicze w szkołach obniża się wymiar obowiązkowych zajęć, określonych w ust. 1, w rozmiarach uzależnionych od wielkości i rodzaju szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji tych zajęć. Dotyczy to również nauczycieli którzy pełnią funkcje kierownicze w zastępstwie nauczycieli, którym powierzono pełnienie tych funkcji.
8. Zasady udzielania i rozmiar zniżek, o których mowa w ust. 7 oraz zasady zwalniania od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 1, określa Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, a w odniesieniu do szkół artystycznych — Minister Kultury i Sztuki w porozumieniu z Ministrem Edukacji Narodowej.";
- 21) w art. 50:
- a) w ust. 1 i 2 wyrazy "Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej" zastępuje się wyrazami "Rzeczypospolitej Polskiej",
- b) w ust. 2 i 3 wyrazy "Rada Państwa" zastępuje się wyrazami "Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej";
- 22) w art. 53:
- a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- "4. Organy nadzorujące szkoły mogą tworzyć służby socjalne powołane do gospodarowania tymi funduszami, przeznaczony-

mi na wspólną działalność socjalną i pomoc mieszkaniową dla pracowników.",

b) skreśla się ust. 5 i 6;

23) w art. 54:

a) w ust. 2 wyrazy "terenowych organów administracji państwowej" zastępuje się wyrazami "organów nadzorujących szkoły",

b) w ust. 3 wyrazy "terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego" zastępuje się wyrazami "organy nadzorujące szkoły",

c) w ust. 4 wyrazy "terenowy organ administracji państwowej" zastępuje się wyrazami "organ nadzorujący szkołę";

24) w art. 55 oraz w art. 56 w ust. 2 wyrazy "terenowe organy administracji państwowej stopnia podstawowego" zastępuje się wyrazami "organy nadzorujące szkoły";

25) w art. 61 w ust. 2 skreśla się wyraz "bezpośrednio";

26) w art. 70 w ust. 1 wyrazy "organ nadzorujący szkołę" zastępuje się wyrazami "dyrektor szkoły";

27) w art. 73 w ust. 1 wyrazy "organ bezpośrednio nadzorujący szkołę" zastępuje się wyrazami "dyrektor szkoły";

28) w art. 77:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. W sprawach dyscyplinarnych nauczycieli orzekają w pierwszej instancji komisje dyscyplinarne przy kuratorach oświaty — dla nauczycieli wszystkich szkół na terenie województwa.

2. Drugą instancją w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli jest odwoławcza komisja dyscyplinarna przy Ministrze Edukacji Narodowej, a w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli szkół artystycznych — odwoławcza komisja dyscyplinarna przy Ministrze Kultury i Sztuki powołane do rozpatrywania odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnych wymienionych w ust. 1.",

b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

"5. Od prawomocnych orzeczeń w sprawach dyscyplinarnych odwoławczych komisji dyscyplinarnych przy Ministrze Edukacji Narodowej oraz przy Ministrze Kultury i Sztuki, orzekających karę, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4, ukaranemu służy prawo wniesienia odwołania do Sądu Najwyższego, w terminie 14 dni od daty doręczenia orzeczenia.";

29) w art. 82 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Obowiązek wykonania postanowień ust. 1 spoczywa na dyrektorze szkoły i organie nadzorującym szkołę.";

30) w art. 83 w ust. 1 wyrazy "organ bezpośrednio nadzorujący szkołę" zastępuje się wyrazami "dyrektor szkoły";

31) w art. 95 skreśla się użyte dwukrotnie wyrazy "politycznych i";

32) w art. 97:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

"2. Do nauczycieli zatrudnionych w wymiarze nie niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć w szkołach niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych, mają zastosowanie przepisy art. 6 ust. 1, art. 46, 50—52, 57, 59, 62, art. 83 ust. 2 i 3, art. 86, 88—91.

3. Zakres stosowania ustawy do nauczycieli zatrudnionych w szkołach oraz placówkach oświatowo—wychowawczych i opiekuńczo—wychowawczych prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe określają odrębne przepisy."

Art. 98.

W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz.U.Nr 31, poz. 214, z 1984 r., Nr 35 poz. 187, z 1988 r., Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24 i Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r., Nr 20, poz. 121 i Nr 51, poz. 300 oraz z 1991 Nr 55, poz. 234) art. 53 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Urzędnikom państwowym zatrudnionym na stanowisku kuratora oświaty lub zatrudnionym w urzędach organów administracji państwowej na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia określone w art. 30, 31, 32 ust. 3, 33, 36, 46, 50—52, 57—60, 86 i 88—90 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela, a okres zatrudnienia na tych stanowiskach wlicza się do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia nauczyciela określone w tej ustawie."

Art. 99.

W ustawie z dnia 23 października 1987 r. o utworzeniu urzędu Ministra Edukacji Narodowej (Dz.U. Nr 33, poz. 178 oraz z 1990 r. Nr 65, poz. 385) w art. 2 w pkt 1:

1) lit. b i c otrzymują brzmienie:

"b) ustalanie organizacji i zasad działania publicznych placówek oświatowo—wychowawczych i opiekuńczo—wychowawczych oraz ramowych statutów poszczególnych typów szkół, a także przedstawianie wniosków w sprawach tworzenia, znoszenia, łączenia i przekształcania szkół wyższych,

c) ustalanie ramowych planów nauczania, minimum programowego wychowania przedszkolnego oraz minimum programowego obowiązkowych przedmiotów nauczanych w szkołach publicznych, a

także zestawu dopuszczonych do użytku szkolnego podręczników szkolnych oraz zalecanych środków dydaktycznych,";

2) dodaje się lit. d w brzmieniu:

"d) nadzorowanie działalności kuratorów oświaty będących terenowymi organami rządowej administracji specjalnej do spraw oświaty,";

3) lit. g otrzymuje brzmienie:

"g) ustalanie warunków przyjmowania dzieci i młodzieży do publicznych szkół i placówek oświatowo—wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych,";

4) lit. i otrzymuje brzmienie:

"i) sprawowanie nadzoru pedagogicznego nad prowadzonymi szkołami oraz koordynowanie wykonywania nadzoru pedagogicznego na terenie kraju;".

Art. 100.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 29, poz. 154 oraz z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 55, poz. 321 i Nr 86, poz. 504) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 19 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Nauczanie religii uczniów szkół publicznych może odbywać się również w szkołach na zasadach określonych w odrębnej ustawie."

2) w art. 20 skreśla się ust. 2.

Art. 101.

W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz.U. Nr 29, poz. 155 oraz z 1990 r. Nr 51, poz. 297, Nr 55, poz. 321 i Nr 86, poz. 504) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 20 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Nauczanie religii uczniów szkół publicznych może odbywać się również w szkołach na zasadach określonych w odrębnej ustawie."

2) w art. 21 skreśla się ust. 2 oraz oznaczenie ust. 1.

Art. 102.

W ustawie z dnia 4 lipca 1991 r. o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego (Dz.U. Nr 66, poz.289) skreśla się art.16 ust.2 oraz oznaczenie ust.1.

Art. 103.

W ustawie z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 34, poz. 198, Nr 43, poz. 253 i Nr 87, poz. 506) skreśla się art. 9.

Rozdział 11

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 104.

1. Prowadzenie szkół podstawowych, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych (w tym szkół przy zakładach karnych oraz zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich) i artystycznych, przechodzi do obowiązkowych zadań własnych gmin z dniem 1 stycznia 1994 r., chyba że szkoły te zostaną wcześniej przekazane w trybie określonym w ust. 2.
2. Kurator oświaty, za zgodą gminy lub na jej wniosek zgłoszony co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku budżetowego, przekazuje gminie prowadzenie szkół podstawowych jako zadanie własne. Przekazanie następuje z początkiem roku budżetowego.
3. Przepis ust. 2 nie dotyczy szkół podstawowych założonych przez kuratora oświaty po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.
4. Prowadzenie szkół ponadpodstawowych, placówek oraz szkół, o których mowa w ust. 3, może być przekazane gminie na jej wniosek jako zadanie własne, za zgodą organu prowadzącego szkołę.
5. Składniki majątkowe szkół przekazanych w trybie określonym w ust. 2 i 4, wchodzi w skład mienia komunalnego z dniem przekazania.
6. Do dnia 31 grudnia 1993 r. niepubliczne szkoły podstawowe otrzymują dotacje z budżetu państwa na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 90 ust. 5.

Art. 105.

Zadanie własne gmin w zakresie prowadzenia przedszkoli, o którym mowa w art. 5 ust. 5, staje się zadaniem obowiązkowym z dniem 1 stycznia 1992 r.

Art. 106.

Działające w dniu wejścia w życie ustawy lub prowadzone przez gminy, stają się szkołami publicznymi w rozumieniu ustawy.

Art. 107.

1. Domy małego dziecka działające w dniu wejścia w życie ustawy z dniem 1 stycznia 1993 r. przekształca się w placówki opiekuńczo—wychowawcze określone w ustawie, prowadzone przez Ministra Edukacji Narodowej i podporządkowane mu organy.
2. Rada Ministrów określi szczegółowo zasady i tryb przekształcania domów małego dziecka w placówki opiekuńczo—wychowawcze, o których mowa w ust. 1.

Art. 108.

1. Nauczyciele, którym przed dniem wejścia w życie ustawy powierzono funkcje dyrektora w szkołach lub placówkach publicznych, wykonują te funkcje nie dłużej niż do dnia 31 sierpnia 1992 r.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy nauczycieli, którym funkcje dyrektorów szkół lub placówek powierzono w drodze konkursu. Nauczyciele ci wykonują funkcje dyrektorów nie dłużej niż 5 lat od dnia powierzenia.

Art. 109.

1. Osoby pełniące w dniu wejścia w życie ustawy funkcje kuratorów oświaty i wychowania stają się kuratorami oświaty, o których mowa w ustawie.
2. Pracownicy zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy w kuratoriach oświaty i wychowania stają się pracownikami kuratoriów oświaty, o których mowa w ustawie.

Art. 110.

Osoby prawne i fizyczne prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy szkoły lub placówki niepaństwowe, dostosują zasady działania tych szkół lub placówek do wymogów określonych w niniejszej ustawie w terminie do dnia 31 sierpnia 1992 r.

Art. 11¹.

Statuty szkół i placówek państwowych działających w dniu wejścia w życie ustawy, powinny być dostosowane do wymogów tej ustawy do dnia 31 sierpnia 1992 r.

Art. 112.

1. Do czasu odrębnego uregulowania uprawnień do przejazdów ulgowych, uczniom realizującym obowiązek szkolny w szkołach, o których mowa w art. 16 ust. 7, oraz ich opiekunom, przysługuje prawo do bezpłatnego przejazdu środkami publicznego transportu kolejowego i samochodowego w regularnej komunikacji otwartej oraz środkami komunikacji miejskiej od miejsca zamieszkania do szkoły.
2. Minister Edukacji Narodowej w porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej określa, w drodze rozporządzenia, wzór dokumentu uprawniającego do bezpłatnych przejazdów opiekunów, o których mowa w ust. 1, oraz organy uprawnione do wystawiania i aktualizowania tych dokumentów.

Art. 113.

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, przepisy wydane na podstawie ustaw wymienionych w art. 114 obowiązują, w zakresie w jakim nie są sprzeczne z niniejszą ustawą, do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż do dnia 31 sierpnia 1992 r.
2. Dotychczasowe uprawnienia do prowadzenia szkół i innych placówek wynikające z przepisów wydanych na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy wymienionej w art. 114 pkt 2, pozostają w mocy do czasu wydania przepisów przewidzianych w art. 29 niniejszej ustawy.

Art. 114.

Tracą moc:

- 1) dekret z dnia 23 marca 1956 r. o obowiązku szkolnym (Dz.U. Nr 9, poz. 52, z 1961 r. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115 i z 1989 r. Nr 35, poz. 192),
- 2) ustawa z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz.U. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1984 r. Nr 49, poz. 253 z 1989 r. Nr 29, poz. 155 i Nr 35, poz. 192 oraz z 1990 r. Nr 34, poz. 197 i 198).

Art. 115.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1991 r., z tym że przepisy rozdziału 7 wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1992 r.

Uzasadnienie

Krytycznej sytuacji w oświacie spowodowanej drastycznymi ograniczeniami finansowymi, nie może pogłębiać brak nowych uregulowań prawnych.

Dotychczas obowiązująca ustawa z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania jest już nie tylko anachroniczna ale wręcz sprzeczna z obowiązującymi obecnie regulacjami. Dotyczy to szczególnie zadań i funkcji, jakie powinien spełniać system oświaty w państwie demokratycznym, w świetle praw obywateli i odpowiadających im obowiązków państwa wynikających z Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka, Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz konwencji o prawach dziecka. Przedłożony projekt ustawy zawiera rozwiązania przystosowujące oświatę do wymagań współczesnych realiów oraz otwiera drogę dla nowych poszukiwań.

Zamieszczone w projekcie uregulowania prawne zawierają wszystkie te cele i zasady, którymi system oświaty powinien się kierować i na które powinien być otwarty by pozostawał zgodny z tradycją kulturową Polski i oczekiwaniami jej obywateli. Za podstawę nauczania i wychowania przyjmuje się uniwersalne zasady etyki respektującej chrześcijański system wartości, a także tworzenia atmosfery tolerancji oraz warunków do realizacji wolności, sprawiedliwości i kształtowania osobowości.

W celu zapewnienia realizacji powyższych zasad, projekt przewiduje nałożenie na szkoły publiczne obowiązku organizowania nauki religii uczniom, których rodzice wyrażą takie życzenie, z tym że w szkołach ponadpodstawowych wolę pobierania nauki religii mogą wyrazić także sami uczniowie po osiągnięciu pełnoletności.

Projekt ustawy zakłada możliwość funkcjonowania różnych rodzajów szkół i placówek opiekuńczo—wychowawczych i oświatowo—wychowawczych. Stąd też w założeniu każdy może utworzyć szkołę lub placówkę i kształtować jej program nauczania i funkcjonowania. Jednocześnie przyjęta regulacja prawna zapewnia porównywalność zdobytego wykształcenia.

Zasady działania szkół i placówek publicznych i niepublicznych poprzedzone są: szczegółową regulacją praw i obowiązków władz oświatowych w odniesieniu do wszystkich typów szkół i placówek oraz stworzeniem podstaw prawnych dla funkcjonowania społecznych organów w systemie oświaty.

Projekt ustawy był konsultowany z możliwie wszystkimi środowiskami związanymi ze szkolnictwem, a także w szerokim znaczeniu słowa — środowiskami oświatowymi.